

O DROM K'O SUNO

DŽAŅIBEN LABs
implementaciji

Andro projektos

Dunaj Regijonos lačharel o Drom u del buter zor le Romenge
andro vazdipen (O DROM K'O SUNO)

O DROM K'O SUNO

u o pilotna akciji

Amari era hiňi ajsi, hoj dikhas o globalna socijalna the environmentalna problemi. Jekh maškar o droma kijo lačharipen hin e socijalno invacija. Socijalno integracija hiňi o procesos andro savo pen arakhen o kulturi u chuden o unikatno sikhľuviben jekh averestar, u andro neve mol'ipnengro sistemos savo ačhaven sajekh l'ikeren peskre originalna charakteristiki. Jekhetanes aver fundamentalno mol'ipnenca, sar hine e diverzita, akceptacija u phundradí godi, sajekh šajipena.

O DROM K'O SUNO pilotna akciji sas kerde andro 10 thema andro DUNAJSKO regijonos: Austrija, Bulgarija, Čechiko republika, Ungriko, Moldova, Romanija, Serbia, Slovakija, Slovenija the Ukrajina. O pilotna akciji ačhade o DŽAÑIBEN LABs u lačharde o digitalno, informačno u funkčno džaňiben andre Romaňi minorita. Buter inštrumenti pen neves kerde u testinde prekal o Pilota andro berša 2021 u 2022.

O DROM K'O SUNO kamel te zorarel le manušen andro romane komuniti hoj on te keren o averipen. Participativnes te kerel o neve intervenciji te zorarel

o digitalno, informativno the funkčno džaňiben le Romengro the te kerel o buchle alijanciji kaj pen te keren realno hine o nekbareder doresipena le projektoskre. O pilotna implementaciji save šaj te bičhavel dureder hine kerde prekal o kolaborativna sikhľuvibnakre laboratoriji savenge del phiko o kompjutera, u save hine sar katalizatora vaš o džaňiben, praktikano sikhľuviben the digitalno drom, kaj o manuša andal o bisterde u buterval pre sera thode komuniti šaj chuden o džaňibena the know-how sar te aven o informovana džene, o manuša saven hin sajekh lačho than andro khetaňiben.

O sikhaviben pal o alternativna droma andro komunitno vazdipen the o džaňiben pal e facilitacija prekal o kompjuterovo procesos vaš o jekhetano sikhľuviben na ča hoj lačharel e socijalno kovl'i romaňi populacija, zorarela the o džaňiben maškar o khetaňibnakre autoriti the aver relevantna inštituciji sar te kerel o produktivno dijalogos le manušenca andal o romanе komuniti, te reaginel pro khetaňibnakre mangipena, te prindžarel u sig te chudel andro vasta o akanutne šajipena andro o sakovar buter čačo digitalno svetos. E goðaver kooperacija maškar o romanе komuniti, khetaňibnakre autoriti, the o lokalna komuniti hine so kampel kaj pes te resel o čačo zoralo komunitno ekosistemos.

Ungriko

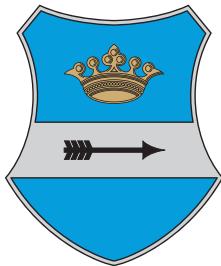
O džačibnaskre laboratorijsi kerd'as o Inštitutos vaš o kulturna relaciji sar mobilna džačibnaskre laboratorijsi jekhetanes le foroha Budapest, Batmonstor u Sukosd komunitenca. O džačibnaskre laboratorijsi kerde jekehtanes le Romenca andal o komuniti, eksterno ekspercenca the aver relevantno subjektenca. O partnerstvo sas kredo te resel o nekfeder lačharipen maškar o birajipnaskre organizaciji, charitna organizaciji the o organa save reprezentinen o romane komuniti andro Budapest the Bacs-Kiskun regijonos.

O šerutno res vaš o Mobilna Džačibnaskre Labs sas (1) mištes te sikhavel sar te pisinel o projektos u sar te kerel opre o projektos avka hoj te vazdel e kapacita andro themutnengre organizaciji vaš o lačharipena le Romenge, (2) te kerel o forum the o than vaš o but berša kooperacija maškar o partnera u te (3) aven o ad hoc (a) god'aver fora save den phiko oleske so kampel le reprezentativno romane autoritenge the romane organizacijenge kaj (b) šaj te kiden opre o informaciji u akanutne lačhe praktiki the purane prindžaripena le partnersko

organizacijendar u te (c) kerem jekhetanes vaj te pisinen jekhetanes o projekta ačhade pro profilos u oda, so kampel le partnerenge.

Nekbareder aktiviti andro Džačibnaskre Labs sas te del o informaciji u džačiben prekal o treningova kurzi. O kidipena pen keremas andro buter thana, le manušen akharde (o akharde partnera šaj akharde mek aver partneren), e participacija sas bilovengri. O treninga sas o kidipena kaj pen dochudenas kijo džačiben (ajso, savo sas le partneren) u the sar o kidipena kaj pes delas god'i sar te l'ikerel o čače doresipena u lačhe pašipena vaš o projektova plani, sar len te pisinel u te kerel. O treninga sas mobilna u bare kidipena prekal save pes dochudl'am kijo buter sar jekh organizacija, save sas andro procesos jekhvarestar.

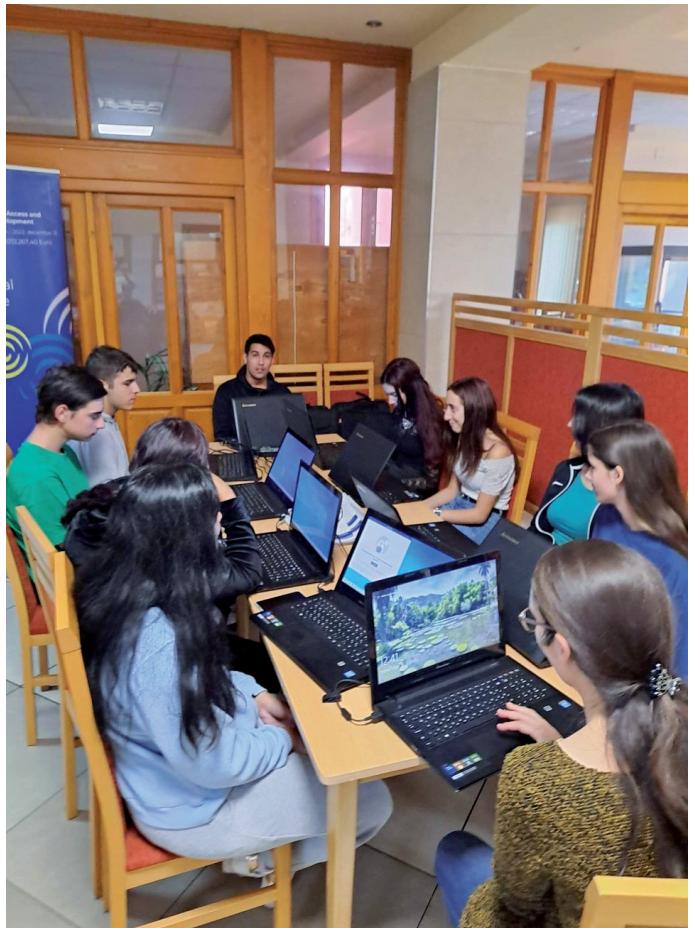

O dujto Džaňibnaskro Lab sas andro Ungriko andro Zala regijonos. Zala Regionalno vazdipnaskri agentura kerd'as e serija šov IT treningova kidipena andro novembros andro Lenti, savore vaš o lokalna romane terne. O treninga sas pal o trin sorti kompetenciji:

- Informaciji u data (12 ori)
- Komunikacija the kooperacija (12 ori)
- E bidar (12 ori)

Andro jekhto blokos o participanta sikh'onas sar te labarel e digitalno mašina, te phundravel o internetovo rodipen, te rodel u te filtrinel o web. Sajekh dikhle sar kampel te rodel e butí pro internet, sar te kopirinel o web adresi, sar te cirdel andre vaj te thovel andre o dokumenta, sar te khelel online.

Jekh maškar o temi andro dujto blokos sas sar te phundravel o emailos u sar leha te kerel. Sikhl'ile sar te formatinel o emailovo tekstos, sar te thovel o dokumenti andre u sar te bičhavel o emailos. Sikhl'onas sar pes te dochudel pro networkoskre seri, sar te kerel o online themutčipen, the pal e hangoskri the video komunikacija.

O trito the finalno blokos diñas o informaciji pal oda, save bilačhipena hine pro internet, sar pes lender te arakhel, sar te l'ikerel e situacija bidarutni u sar te kerel le networkovo seranca, te arakhel o personalna data the o mašnakro bidarutčipen.

Slovakija

Andro decembros 2021 o slovačko DŽAŇIBNASKRO LAB phundrade andro sidliskos Luník IX andro Košice, kaj e románi komunita hiňi jekh maškar ola, so nekbuter tirinen andre socijalno ekskluzija. O Džaňibnaskro Lab sas ačhado pro trin principi:

- 1. Participacijakro vazdipen:** kana o Džaňibnaskro lab kerelas le relevantno subjektenca the resoskro grupaha. Identifikacija the participacija khatar o komunitna šerutne save sas o facilitatora.
- 2. Ola so sikhľon sar o centrum:** O kurikula sas kerde jekhetanes le avutne študentenca.
- 3. O Džaňibnaskro lab kerdo sar e naformalno schema phundrad'i vaš o partnera** kaj pes šaj te l'ikerel andro avipen

O DŽAŇIBNASKRO LAB sas kerdo vaš o duj subgrupi (jekh sas o bibuťakre u o džene so rodenas e buti, e dujto sas o džene so kerenas buti) save phende so sas lengre prioriti u resa andro sikhľuviben.

O bibuťarne Roma andal o socjalno avri thod'i komunita pro Luník IX sidliskos dikhel sar o nekbuter so lenge kampel te sikhľol o džaňiben, sar peske te arakhel e buti. Buter džene sas ajse, save but berša dživenas bije buti, u nasas či naužardo, hoj ola manuša pen arakhenas le problemenca kana kamenas te kerel e registraciajia sar ola so roden o buťa. Vaš oda o res vaš o aktiviti andro Džaňibnaskro lab vaš o bibuťarne sas te sikhavel le manušen andal e komunita avka, hoj on korkore šaj keren e medijacija te rodel e buti andre lengri komunita. O sikhľuviben andre kadi grupa sas:

a) O butariben/te džanel te rodel e buti (generalna digitalna the komunikačna džaňibena): praktikanes, kada sas te kerel o uštara u pomožipena avka, kaj te džanen te arakhel avri o problema save hin kana pes rodel e buti u o problema andre technologija (sar: te džanel sar te kerel pro komputeris, sar te rodel pro internet, te kerel e emailoskri adresa (sar mištes te kerel o heslos, sar te prindžarel o chochade emaila u pošta, sar te kerel e formalno komunikacija prekal o email, te kerel o štrukturovano resume u te sikhľol te pisinel o motivačno l'il, the aver.) u

b) Prakticka džaňibena vaš o potencjalna privatna buťaribena. O klijenta phende hoj pen interesinen pal o špecificka technicka džaňibena save šaj aven o fundamentos kana šaj keren o buťa andre komunita u paľis the avri andal e komunita.

Vaš o Roma save keren butí pro Luník IX o sikhaviben sas pal e čhib, kulturno identita, o dromaripen, o finančno džaňiben, sar te kerel o biznisos, the o themutníkane buťa. O aktiviti vazdenas o generalna džaňibena the digitalna džaňibena, zorarde e individualno identita the lengro molípen.

- a) O lekciji andre anglicko čhib vaš o bare manuša andro jekhto učipen, e butí le kompjuteranca the internetoha, translatorenca, aplikaciji sar te sikhľol aver čhiba korkore, the aver.
- b) Romane tradiciji. Te vazdel o džaňiben prekal e dokumentacija pal o tradična the moderna romane chabena: o tradiciji andro taviben, o recepti phure dajendar, o moderna nekfeder romane recepti, o video pal o taviben, romanes le slovačko titulkencu, e kolekcia receptenca pal o Luník IX.
- c) Bareder študija pal o romaňi čhib u o kontribuciji pre Romaňi Wikipedija, kaj pes kamel te kerel e štandardizovano romaňi čhib, e butí le alavariha,

e buti pro internet, oda savoro vazdel o džaňiben te rodel vareso u te kerel o relevantno pherďaripen.

Aver generalno džaňibena save pen vazden jekhtanes le aktivitenca hine o medijalna džaňibena le špecijalno dihipnaha pro kulturna programi the khetaňibnaskre kidipena (o foto servis, video produkcia).

So duj grupenge kampel te del o šajipena vaš o:

- o digitalna the finančna džaňibena: o lekciji pal o temi andal o digitalna technologiji the finančno prindžaripen u aplikacija andro sakod'ivesutne problemi le manušengre

- te vazdel u l'ikerel o dživipnaskre džaňibena pal e personalno u digitalno bidar, te sikh'lol sar te nadžal andro bilačipena andre digitalno luma, te sikhavel e efektivno komunikacija vaš e prevencija le konfliktengri, kerde sar e serija kidipena pal o temi relevantna vaš o identifikovana mangipena le Romendar andal e komunita:

O nekbareder resa andro pilotno O drom k'o suno džaňibnaskro laboratorijum andre Slovakija hino:

- Te vazdel e aktivita maškar o rezignovana manuša, o Roma andal e komunita.
- Te del e šanca te resel o prindžaripen sar o facilitatora - o terne Roma lačharena peskre komunikačna džaňibena the organizačna kompetenciji.
- Te kerel u te del buchleder spectrum aktiviti vaš o sikh'uviben save šaj aven vaš o kovle manuša, the o phureder džene saven nane but džaňibena (namište genen, nadžanen e digitalno buti).
- Te arakhel u te pomožinel le potencijalno agentenge vaš o paruvipen andal e komunita.

Austrija

O DŽAÑIBNASKRE LABi u treninga andre Austrija sas interaktivna, 1-díveskre treninga, buter metoddenca, sar o socijometricka aktiviti, khelenas pen o roli, individualna the grupengre aktiviti the teoretikane lekciji u o šajipena vaš o dikhipen pre peste.

O treninga sas kerde andro cikneder gripi, maksimum 20 džene, o interno vakeriben sas pal o prindžaripena maškar o džene u paš oda, hoj o treneris sikhavelas peskro, but zorales sas vazdle o šajipnaskre akciji. O participanta avka chudle but lačhe inštrumenti.

O res andro treningos sas, mek so buter, te phagel o stereotipi, varesave imar šela berša purine, te del o than vaš e akcija, manevros, te zorarel e phundradí diskusija u detailno te sikhavel sar te marel tele savore formi save lel e ekskluzija the diskriminacija. O res vaš o Džaňibnaskro Lab sas to del o chaben la god'ake, to phundravel o procesi vaš e refleksija u te zorarel le manušen avka, hoj pen šaj vazden anglo socijalna the individualna štrukturi kerde prekal o anticiganizmo.

Kije preventivno buti, o workšopi sakovar vazdenas u sikhavenas o šajipena vaš e akcija.

Nekbuter, o res sas te zorarel u te ačhavel o čačo khetaňiben, savo del savore themutnenge sajekh šajipena vaš e participacija.

O resoskre gripi

- O džene andal e romaňi komunita andre Austrija
- O trenera, o sikhavne, o terne, o lidra, o agenta
- Aver džene interesoha

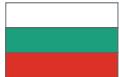

Metodologija

- E socijometricko konštelacija u aktiviti, o god'aripen, o džaňibnaskro transfer, e terorija, aktiviti andro cikne u bare grupi, bijograficko buťi, aktiviti vaš o zoraripen
- E andruňi relfeksija, le rolengro kheľiben
- Te dikhel pro jekhetane buťa u o šajipena vaš o jekhetano kreativno drom
- Te kerel o buchle akciji u strategiji

Sar imar sas phendo, o resoskre grupi učharenas the le dženen andal o etnicka grupi – no o workšopi sas the vaš o trenera, sikhavne, terne lidra, o agenta vaš o paruvipen, the aver dženen le interesoha. O workšopi hine kerde prekal o aktiviti andro socijometricka konštelaciji, o džaňibnaskro transferis, teoreticka lekciji, cikne u bare grupi u aktiviti lenca, bijograficko buťi, e refleksija pre preste u, kana sas o sikhaviben direktno, khelenas pen o roli. Avka, o jekhetanibena the o šajipena vaš o jekhetano drom kijo averipen pes šaj sikhaven avri.

Bulgarija

2 DŽAÑIBNASKRE LABi sas kerde andre Bulgarija:

- Jekhto DŽAÑIBNASKRO LAB hino andro 23 Marno Pole ul'ica., Floor 4, o kher 5, Veliko Tarnovo,
- O dujto hino pre adresa, kaj hin o džañibnaskro lab, savo phirel le partnereske vaš o O DROM K'Ø SUNO, Sunto Juraj so avri khelel, Suvorovo, Industrialna 20, Varna.

O DŽAÑIBNASKRE LABi andre Bulgarija hine o thana, kaj aktivno phiren o pervitinova komuniti.

АМАЛИПЕ
Център за междуетнически
диалог и толерантност

O medijatora vaš o sikhaviben u o sikhavne andro labi keren o treninga vaš o dada-daja te vazden lengre digitalna kompetenciji u džaňibena prekal o treningos u sikhaven lenge o mašini. O študenta le sikhavneha Vladimir Ivanovoha kerde e kompletno renovacija u kerde o mobilno DŽAŇIBNASKRO LAB te kerel o lačhipen savora romāna komunitake.

O školakro autobusis del o foros Suvorovovo, andre leste pen keren online lekciji the workšopi. O busos sas andro but bilačhi kondicija, no andro vasta le motivovano sikhavnengre the študentengre nane nič, so naštī. Jekhtovar andre Bulgarija pes prekal o projektos renovind'as o školakro busos sas purano u akana hino kerdo sar o mobilno džaňibnaskro laboratorijum. O DŽAŇIBNASKRO LAB hino avka mobilno the thaneskro u hino vaš o paše romane komuniti, sikhavel o digitalna, informačna u funkčna džaňibena le študenten, dadēn-dajen u normalno themutnen.

Avka, o treningovo laboratorijum hino o renovovano školakro busos, kaj hine o laptopi, televiziji, multimediji, hangoskre mašini, o than vaš o doktoris savoreha. O laboratorijum hino e inovativno buti le inovativno technolgijaha. Palal

andro busos hiňi e medicko kapsula, savi paľis o študenta kerde savenge pomožindas o Vladimir Ivanov, ekspertno pomožipnaha khatar e šerutni Ing. Mariana Velikova. E kapsula kerel o drom kijo doktoris, psychologos u socijalno buťarno. Andre kapsula šaj dikhen, keci kilogrami san phare, savi tumari temperature, o rateskro kikidipen, o gul'ipen andro rat, the aver. Suvorovovo oda vazdel opre sar o šerutno subjektos, u dži akana andre Bulgarija nane dujto ajsa mobilno lab.

Čechiko republika

O DŽAŇIBNASKRO LAB andre Čechiko republika sas kerdo sar o hibridno drom andro foros Brno andre Teluři Morava. O Džaňibnaskro Lab phundravel o vudar sakovar le Romenge vaš o sikhľuviben the kooperacija. Te pes mangel, šaj pes kerel oleha: o kidipnaskro kher (o kidipnaskro kher, o skaminda, o flipčartos), 2 laptopi, 1 projektoris, 1 digitalno kamera, 1 multifunkčno mašina (o printeris, o skeneris).

O čechiko džaňibnaskro lab kamel te lačharel o džaňiben maškar o participanta andro ola sferi: o digitalno džaňiben the buťariben – o profesionalno vazdipen, karijera u lakri identifikacija, te kerel foto u video, fundamentos vaš o biznis, socijalno angažmanos.

Sar o preparatorno uštar anglo džaňibnaskro lab u workšopi te zorarel le Romenge lengre kompetenciji, o treningovo materijalos pal o savore džaňibena sas kerdo:

- O džaňiben pal o informaciji u data (rodipen, filter, evaluacija u datengro manažmentos, informaciji u digitalno andruňipen),
- Komunikacija the kolaboracija (te kerel e interakcia, o ulavipen, kolaboracija prekal o digitalna technologiji),
- Sar te kerel o digitalna buťa (o keriben, integracija the pale-keriben vaš e digitalno buťi),
- E bidar (sar te arakhel o personalna data u privatna buťa),
- Te lačharel o problem (kreativno buťi le digitalno technologijenca).

O šerutne temi andro DŽAŇIBNASKRE LABa u sikhavibena sas te sikhavel o internet the IKT vaš e feder šanca te chudel e buťi, lengro prindžaripen, u sar te rodel e buťi.

**Ústav
sociálních
inovací**

O internet the IKT den but šajipena te rodel e buťi buter dromenca. O špecijalizovana servera amenge šaj den o informaciji save pomožinen. Vaš o bareder doresipena andre karijera kampel te kerel angomis o uštara, u vaš oda kampel te džanel te kerel le IKT, so šaj te avel o benefitos, vaj o mangipen buter serendar, andre karijera vaj dživipnaskre situaciji.

O nekbareder doresipena šaj phenas, hoj hine ajse:

- feder džaňiben the socijalno inkluzija vaš o romane komuniti prekal o kreativna u multidisciplinarna droma.
- o pomožipen andro networkingos, kolaboracija, the sikhaviben maškar o Roma.
- buter šajipen te doresel o digitalna servisa the infraštruktura.

Moldova

O Digitalno Džaňibnaskro Laboratorijum andre Republika Moldova phundrade 8. decembrostre 2021 andre Orhei distriktos andro Biblijoteka "Alecu Donici". O buťa andre diňas e nadacija Terre des hommes Moldova – 8 laptopi the aver kotoro, 1 smart TV u 1 mobilno mikrofonos.

Terre des hommes kerd'as o buchlo kurikulum the treningova moduli vaš o buter učipena adaptovana pro oda, so kampelas le manušenge, the le trenerenge andal o LAB, save sikhaven o digitalno džaňiben. Le decembrostar 2021 dži o septembros 2022 buter digitalna džaňibnaskre kurzi sas kerde andro LAB le romane manušenca, le manušenca andal o aver etniciti the le komunitno medijatorena, buter sas o treningova moduli, nekbuter kerde avka, sar u so mangenas o participanta.

Terre des hommes
Helping children worldwide.

O kurzi sas kerde andro Digitalno Džaňibnaskro Lab, the andro gava kaj bešen buter Roma, o trenera andal o LAB džanas andro ola thana u kereras o treninga.

Varesave romane participanta sas jekhtovar pro treningovo kurzos kanastar ča agorinde e generalno škola (kana sas 14 vaj 15 beršengre), vaj the e zakladno škola (sar 8 – 9 beršengre). But Roma save gele prekal o kurzi phende, hoj kamen te kerel mek buter kurzi, te resel o učeder digitalna džaňibena, te džanel so te kerel lenca andro lengro sakod'ivesutno dživipen vaj te džanen sar te rodel e buti, te phundravel o famel'jakro biznis vaj te vazdel peskre profesionalno džaňibena.

Bijo treningova kurzi, o Digitalno Džaňibnaskro lab andro Moldova kerel e platforma vaš o kidipena maškar o komunitna relevantna subjekta, jekhetane bešipena le lokalno autoritenca te kerel e diskusija pal o problem andro romane komuniti u te arakhel o lačho drom.

Romanija

O Džaňbnaskro Lab andre Romanija hino andre Resita andro Socijalno pomožipnaskro kher. O laboratorijum phundravel o jekhetano than te sikhłol, te vakerel peskri godi andro workšopi, te pomožinel la buťaha, te pomožinel te resel o servisi le manušenge, te resel online servisi andro sakod'ivesutno dživipen. O laboratorijum l'ikerel 1 platforma kaj pes resel o socijalna servisi, 10 notebooki, 1 multifunkčno printeris, 2 internetovo wifi thana, 1 video projektoris, 5 skaminda, 15 skaminda pro bešipen.

Sar o fokusos, prekal o konzultaciji le relevantno subjektenca, akana trin kompetenciji pen avri ile sar ola so nekbuter kampel:

1) O informaciji the o džaňiben pal o data,

2) E komunikacija the kolaboracija,

3) E bidar.

O manuša vazdena peskro džaňiben, o kompetenciji, charakterova the behvijoralna charakteristiki, o paťabena, motivaciji the digitalna džaňibena avka, hoj sikhlonia sar te uštarel online andro lokalno, nacionalno the internacionalno butakro than u avka zorarena peskre šajipena te arakhel e buťi. Sajekh, buter u feder kompetenciji vaš e buťi le IT inštrumentenca avka, hoj te resen the te den o khetaňibnaskre servisa /le themutnendar/ le inštitucijenge pes užarel.

O facilitatora andro džaňibnaskre labi ena 10 buťarne andal o Kotor vaš o socijalna buťa, save keren sako d'ives e buťi andre romani komunita u hine profesionala, save džanen sar te vakerel le Romenca efektivnes. Sajekh o manuša saven hin o benefitos le socijalno servisendar prindžaren le facilitatoren u ena buter phundrade kije buťi lenca. Vaš o mobilno džaňibnaskro lab, o buťarne andal o Nevo Parudimos Asocijacija (o partneros vaš o DROM K'O SUNO projektos) jekhetanes le lokalno manušenca džana andro komuniti u pomožinena le manušenje direktno odoj.

Serbija

O Džađibnaskro Lab kerd'as o Kher vaš e Romengri inkluzija sar o mobilno džađibnaskro lab. O konceptos sas kervo hoj te vazdel o kompetenciji le koordinatorenge vaš o romane buťa kana džal o procesos te kerel o uštara te pomožinel la romaña komunitake te chudel pes avri andal e socijalno ekskluzija, marginalizacija the čoripen. E šerutni rola le koordinatorengri vaš o romane buťa hiňi odi, hoj sar o reprezentanta andal o lokalno peskro-rajipen, keren e profesionalno u technicko asistencija andre romani komunita andro teritorijum savo phirel le peskro-rajipnaske hoj te resen o mangipena save hin le romaña nacijonalno minoritatar u te lačharen lengri socijo-ekonomiccko pozicija. O konceptos the o užarde efekta sas definovana prekal o determinovana mangipena the užaripena khatar o relevantna subjekta. E analiza le mangipnaskri sas kerd'i prekal o konzultaciji le reprezentanteca andal e khetaňibnaskri administracija, khetaňibnaskre autoritenca, potencijalna treningova participantenca, le birajipnaskre sektoriha the le manušenca, savenge oda phirel - le Romenca u Romňenca.

Andro mobilno džaňibnaskro lab hiňi e technika, o treningova programi the e platforma.

E fundamentalno technika hine 3 laptopi save sas cinde sar o kotor le projektoskro.

O resa vaš o treningovo programos, o doresipena the oda, so pes sikhavel hine kerde prekal e buťakri deskripcija vaš o koordinatoris vaš o romane buťa. Sar o kotor andro O DROM K'Ó SUNO projektos, o treningovo projektos vaš o lačharipen andro digitalna džaňibena the kompetenciji le koordinatorengre vaš o romane buťa sas prikerde.

O generalno res vaš o treningos sas te lačharel o džaňiben, o prindžaripena le koordinatorengre vaš o romane buťa, kaj pes efektivno te kerel le informacijenca u komunikačno technologijenca the digitalno medijenca avka, hoj o pomožipen le romane muršenge the džuvl'enge te avel efektivno andre socijalno inkluzija the digitalno kompetencijakri akvizicija. Save digitalna kompetenciji sas pro treninga: Informacija the o džaňiben pal o data; E komunikacija the kolaboracija; Sar te kerel o digitalna kreaciji.

O Kher vaš e Romengri inkluzija hiňi e khetaňibnaskri inštitucija savi kerd'as o Šerutňipen andre autonomno provincija Vojvodina, kaj te lačharel e pozicija le Romengri andre Autonomno provincija Vojvodina, e platforma ela o kotor andre webovo prezentacija vaš o Kher vaš e Romengri inkluzija.

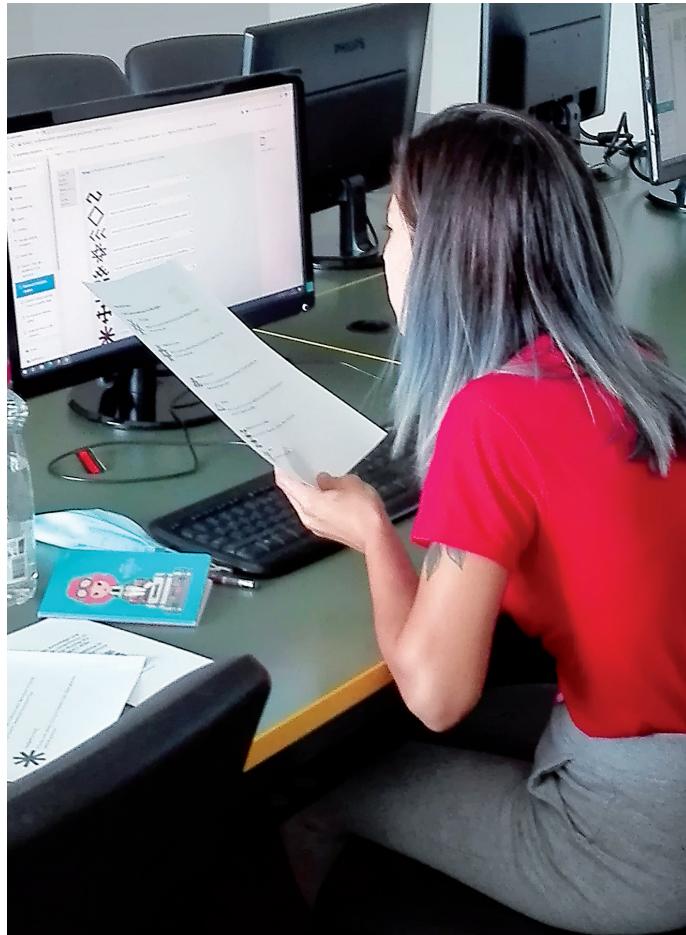

Slovenija

O romane osadi hine andro Pomurje regijonos, vaš oda o Rodipnaskro u Sikhavibnaskro Centrum Rakičan (RIS) kerd'as o mobilno DŽAÑIBNASKRO LAB. Oda hin avka, hoj the te o Džaňibnaskro lab šaj ačhel permanentno pro than, e lokalita kaj pen keren o aktiviti hiňi sakovar aver.

O pilotno DŽAÑIBNASKRO LAB savo kerd'as o RIS Mansion Rakiča sas kervo avka, hoj pen lenas andre god'i so kampel le romane komunitenge.

Ola mangipena ačhile prindžarde prekal e pandemija – kana o romane komuniti ačhile palal, avri pele andal o školakro sistemos vaš oda, hoj len nasas e technika u o dada-daja našt'i pomožinde.

Mek buter, ola phureder džene andre romani komunita nadžanen aňi o fundamentalna buťa pro kompjuteros, vaš oda naští sas te mangen aňi o nekcoreder buta, kaj pen o kompjuterova džaňibena aňi nakamen. O aktiviti pro savore kidipena sas kerde avka, hoj o manuša šaj sikhlon o fundamentalna džaňibena save lenge dena o šajipen te kerel le neve džaňibnenca andro sakod'ivesutno dživipen. Kada primarno hin o džaňiben pal o Microsoft Office program, vaš o pisiben, o lava. Prekal ola but nakomplikovana programi sikhlije buter džaňibena sar te kerel andro Windows program, te rodel o informaciji, save kampel te del online, te kerel o printos, the aver. Varesave džene džanenas sar te doresel o informaciji prekal o mobile, o sikhluviben pal o programi len sikhavel te kerel buter buťa jekhvarestar u te kerel so kampel, sar te arakhel e informacija u te printin. O res sas te zorarel le manušen avka, hoj lengri dar, hoj andro dživipen naresena so kampel andro butariben, e socijalno ekskluzija, o love so roden vaš lengri digitalno ekskluzija imar naela ajsi zoraľi. O bibuťariben maškar e romani populacija (špecijalno terneder manuša) hino učo, o participanta džanas pal o džaňiben, save lenge pomožinena andre buti, jekhto te arakhel le potencijalno subjekten save len šaj len adre buti,

te rodel online u te prezentinel pes prekal o lačho CV vaj motivačno l'il. Olen, save nasas mek andre buti, šaj thovenas andre lengri participacija pro ola organizovana workšopi andro lengre CV.

Slovenija

O dujto Džačibnaskro Lab andre Slovenija sas kerdo andro foros Murska Sobota. O foros phundrađas o informačno than (O Džačibnaskro lab) andro romano gav Pušča, kaj kerde but kidipena, sikhavibnaskre the konzultačna buta. O džene andal e romaňi komunita šaj chuden savore informaciji save kampel andre multifunkčno hala andre Pušča. O Foros Murska Sobota jekhetanes avere 15 organizacijenca podpisinde o memorandu pal o achal'uviben vaš e kooperacija andro informačno than andro gav. Ola 15 organizaciji andal o regijonos kerena o kidipena the o treninga save hine vaš o Roma, u bijo o lab len musaj sas te keren avri andal o gav.

E IKT technika cindi' ela vaš e buti' the o treninga andro informačno than, vaš o kidipena the vaš e internacionalo participacija le Romengri, špecijalno kaj pen te ulaven o prindžaripena the te kerel e kooperacija jekh avereha. Avka o projektovo partneros kamel te zorarel le Romen, e Pušča the o Foros Murska Sobota andre internacionalo arena.

Aver hin, pre technika šaj kerel the o KS, the aver firmi savenge kampel kadi technika.

Mestna občina MURSKA SOBOTA

Ukrajina

The te e situacija pre Ukrajina hiňi phari vaš o mariben, o ukrajinsko Džaňibnaskro lab andro Užhorod anel lačhe doresipena kana anel andre le Romen save aven pro aktiviti kerde andro jekhto jepaš berš 2022 vaš o definovana fokusova grupi.

O workšopi pen kerde pal ola temi:

1. "Prezentacija le projektoskri 'O DROM K'O SUNO'",
2. "Brain Storm pal o inovativna u natradična droma kijo sikhľuviben",
3. "E aplikacija le inštrumentengri vaš e khetaňibnaskri Participacija",
4. "O terne the manušikane čačipena",

**YOUTH
SPACE**

5. "Sar te kerel the bikenel o viralna butā?
O technologiji u o keriben",
6. "10 uštara kijo žurnalizmus. Sar te doresel
lačhipen u te nanašavel e motivacija andre buti."

Učes kvalifikovana trenera sas akharde te kerel buti andro DŽAÑIBNASKRO LAB. O profesionalno u džando treneris the facilitatoris Ihor Melnychuk sikhda's terne Romen pro amare treningi. Sajekh, o profesionalno treneris Ivan Kulchytsky kerelas o konzultaciji prekal e projektoskri implementacija.

O projektos „O DROM K’O SUNO“

Danube REgion for improved Access and eMpowerment of ROmA Development

O projektos džal: 30 čhona (01 Julos 2020 - 31 Decembros 2022)

Projektoskre financiji: 2,072,267,40 EURO

O projektos chudl'as o financiji khatar o Europakra unijakre fondi (ERDF, IPA, ENI)

Projektovo web sera:

www.interreg-danube.eu/dream-road

O DROM K'O SUNO

Dunaj REgijonos lačhare o Drom u del buter
zor le Romenge andro vazdipen

Danube Transnational Programme
DREAM ROAD

Project co-funded by the European Union funds (ERDF, IPA, ENI)